

Järvamaa keskkonnahariduse 3. ümarlaud

Aeg: 17.04.2012

Koht: Järva Maavalitsuse IV korruse saal

Päevakava:

1. Saabumiskohv
2. Tervitus- ja tutvumisring
3. Ettekanne "Loodus, teadmised ja keskkonnataju". Mart Jüssi, Pro Mare MTÜ
4. Keskkonnahariduse-alaste uuringute esialgsete tulemuste tutvus, K.Sahtel, Keskkonnaamet
5. Arutelu keskkonnahariduse kitsaskohtade ja nende lahendamise võimaluste üle.

Osalejad:

1. Eveli Leego, A.H. Tammsaare muuseum
2. Kadri Käärde, Kesk-Eesti Noorsootöö Keskus, NÜ Järvamaa 4H
3. Tiina Paltser, Riigimetsa Majandamise Keskus, Aegviidu looduskeskus
4. Reet Mändla, Paide Ühisgümnaasium
5. Tiia Sagar, Paide Gümnaasium
6. Andres Tšumakov, SA Keskkonnainvesteeringute Keskus
7. Siiri Poopuu, Kesklinna lasteaed
8. Margit Pokrovski, Järva-Jaani Vallavalitsus
9. Katrin Puusepp, Järvamaa Arenduskeskus
10. Reet Mets, Retla Kool
11. Terje Truska, Järvamaa Muuseum
12. Ülo Ansberg, Järva Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakond
13. Jaanika Alliksoo, Roosna-Alliku Põhikool
14. Reelika Lippur, Laupa Põhikool
15. Kaie Altmets, Koigi Vallavalitsus
16. Eiki Hansar, Väätša Prügila AS
17. Robert Oetjen, LKÜ Kotkas, Palupõhja looduskool
18. Mart Jüssi, Pro Mare MTÜ
19. Kristjan Sahtel, Keskkonnaamet
20. Katre Kurvits, Keskkonnaamet
21. Piret Eensoo, Keskkonnaamet

1. Robert Oetjeni juhitud tervitus- ja tutvumisringis said uued ja varasemad osalejad üksteisega tuttavamaks ning kõigil kolmel ümarlaua kokkusaamisel osalenuid tunnustati väikese üllatusega.

2. Mart Jüssi sisutihe ja tempokas ettekanne (Ettekanne on leitav: [Mart Jüssi ettekanne](#))

3. Kristjan Sahtel andis ülevaate ESF programmi raames toimunud uuringu tulemustest. Tutvustada sai esimese ja kolmanda uuringu esialgseid tulemusi, teise uuringu tulemused saabusid vahetult enne ümarlaua kokkusaamist ega jõudnud kokkuvõttesse.

Esimene uuring hõlmas mitteformaalse keskkonnahariduse spetsialistide täiendkoolituse vajadust ning õppevahenditega varustatust. Ümarlaual tutvustatud

kolmas uuring uuris keskkonnahariduse koostöövõrgustikke. (Uuringute tutvustus on leitav: [Uuringute tulemused](#))

3. P. Eensoo tuletas osalejatele meelde, kuhu jõudsime eelmisel korral koos arutledes ning edastas Priit Adleri info Puhta Vee teemapargi plaanide kohta.

4. Arutelu

Arutelu maakonna keskkonnahariduse kitsaskohtade ja edasiminekuvõimaluste üle toimus rühmatööna. Kahjuks pidi nii mõnigi osaline just siis lahkuma ning nii mõnigi hea mõte võis jääda seekord avaldamata.

Rühmad tõid kitsaskohtadena välja maakonnas looduskeskuse puudumise, teiste maakondade keskustesse on transport kauge ja kallis. Veel leiti, et õppevahendeid on vähe, õpetajatel ja õppijatel huvipuudus, info puudus, lastel ajapuudus. Eestvedajatel on suur koormus, asjaajamine ja projektide dokumentatsioon on keerukas. Vaja oleks eksperte-nõuandjaid omavalitsustes, omavalitsused teevad vähe koostööd. Mõnel juhul on takistavaks seadustest tulenevad piirangud.

Vähe on pereüritusi, vanemate toetus on vähene. Osalemisvõimalusi piiravad tasulised programmid ja kursused. Leiti ka, et kui kaks põhiprobleemi – vähene aeg ja vähene raha – õnnestuks kõrvaldada, tekib probleem keskkonnahariduslike õppeprogrammide pakkujatega, sest praegu puudub tegevuse laiendamiseks ressursid ja siis oleks lisaks vaja uusi pakkujaid, kes oleks ka pädevad.

Lahenduste ja võimalustena leiti, et Järvamaa Omavalitsuste Liidu ja Järvamaa Arenduskeskuse toel tuleb tegutseda sellises suunas, mis tekitaks võimaluse kohaliku loodushariduskeskuse tekkeks (näitena Tartu Keskkonnahariduskeskus). Tekkiv keskus võiks koostöös loodusharidusspetsialistiga olla koordineerija ja teavitaja loodushariduslike tegevustes (talgud, ühistegevused, mis liidavad kogukondi, valdu, gruppe jne), arendada võrgustikutööd teiste keskkonnaharidustöö tegijatega.

Positiivsena märgiti, et on olemas eestvedajad, on huvilisi õpetajaid, kes koostavad ise materjale, valmistavad ette õpperadasid, jagavad kogemisi (lasteaednike maakondlik hea kogemuse jagamise idee ja vorm vääriski laiemat järgimist ka kooliõpetajate hulgas ja keskkonnahariduse valdkonnas); Keskkonnaametil on maakonnas spetsialist, saab infot, õppematerjale, toimuvad ümarlauad, infopäevad. RMK ja Keskkonnaamet pakuvad õppeprogramme; KA õppeprogrammid on tasuta, RMK-l on tasuta või toetusega kampaaniaprogramme. On looduskeskused naabermaakondades (Aimla, Aegviidu, Soomaa, Elistvere, Endla). Oma maakonnas on võimalus külastada Väätsa prügilat. KIK toetab nii koolide ja lasteaedade kui erinevate keskkonnahariduslike tegevuste pakkujate ettevõtmisi.

Internetist on kättesaadavad erinevad õppematerjalid, mängud ja töölehed (KA, TÜ Loodusmuuseum).

Võimalus oleks teiste looduskeskuste ja kaugemal toimuvate õppeprogrammide külastamiseks vajaliku transpordi kättesaadavamaks tegemiseks esitada KIK projekt (ühine maakonnas, aitab JAK). Arutati, et arvestades keskkonnahariduse pakkujate ressursse, võiks ühine transpordiprojekt olla suunatud näiteks kindlale vanuseastmele. Samuti on peaks olema riiklik (HTM) tugi, kuna õppekava näeb ette, et kool

võimaldab õuesõpet ja õppekäikude korraldamist ning vähemalt kaks korda kooliastme jooksul keskkonnahariduskeskuse või loodusharidusega seotud üritusel osalemist (vajalik on koos kohustusega pakkuda ka võimalus).

Kindlasti kaasata rohkem peresid, korraldada pereüritusi, et vanemad saaks aru ja toetaks ka omalt poolt osalemist keskkonnahariduslikes tegevustes.

Keskkonnahariduse paremaks toetamiseks võiks olla rohkem tasuta kursusi, rohkem õuesõppeklasse, vaja oleks tihedamat koostööd omavalitsuste vahel. Info levimisele aitab kaasa tihedam omavaheline suhtlemine, õpetajad annavad koolis/ lasteaias edasi infopäeval kuulnud, võtavad kaasa kolleege nii infopäevadele kui õppeprogrammidele, et julgustada neidki õppeprogrammidel ja teistes keskkonnahariduslikes tegevustes osalema.

Ajapuuduse vastu aitab parem aja planeerimine, milleks sunnib ka uus õppekava.

Järgmisel korral saadakse kokku sügisesel infopäeval, kui kõik keskkonnahariduse pakkujad maakonnas saavad oma järgmise õppeaasta plaane tutvustada. Ümarlaua liikmete järgmise omavahelise kokkusaamise lepime kokku jooksvalt.

Kokkuvõtte pani kirja

Piret Eensoo
keskkonnahariduse spetsialist
Keskkonnaameti Harju-Järva Rapla regioon